

РЕЦЕНЗИЯ

на научната продукция и професионалното развитие
на **гл. ас. Величка Павлова Александрова, доктор**,
представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност
„Доцент“, по професионално направление 7.6. Спорт, специалност
Спорт/Адаптирана физическа активност и спорт/.

Рецензент – доц. Стефка Джобова, доктор, НСА „В. Левски“, София.

Конкурсът за „доцент“ в професионално направление 7.6. Спорт, специалност „Спорт“ (Адаптирана физическа активност и спорт) е обявен от Национална Спортна Академия (НСА) „Васил Левски“ в Държавен вестник в ДВ брой 26 от 30.03.2021 г., стр. 95., за нуждите на катедра „Водни спортове“, съобразно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение, както и Правилника на НСА.

В конкурсът участва един кандидат – гл. ас. Величка Александрова, доктор.

Данни на кандидатката

Главен асистент Величка Александрова, доктор е родена през 1971 г. в град Велинград. Бакалавърската си степен завършва през 1994 г. във ВИФ „Георги Димитров“ с квалификация „Треньор по плуване“ и „Учител по физическо възпитание“. През 1998 г. разширява своите професионални умения, като придобива професионална квалификация „Кинезитерапевт“. Образователно-квалификационната степен Магистър получава през 2010 г. в магистърска програма „Адаптирана физическа активност и спорт“ (АФАС), към катедра „Водни спортове“ при НСА „Васил Левски“. През 2011 г. защитава дисертационен труд на тема „Изследване въздействието на

плуването при 9-10 годишни ученици с гръбначни деформации - сколиоза първа степен“ под научното ръководство на проф. Майя Николова, доктор, с което придобива образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност 05.07.05 Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура).

Професионалният си път гл. ас. Величка Александрова, доктор започва като треньор по плуване и кинезитерапевт. Трудовата ѝ заетост в НСА „В. Левски“ стартира през 2011 г., с назначаването ѝ като асистент към катедра „Водни спортове“, сектор „Адаптирана физическата активност и спорт“. Академичното ѝ развитие продължава с отлично представяне на конкурс за длъжността „главен асистент“ в същото направление. От 2014 г. до настоящия момент, кандидатката заема тази академична длъжност - главен асистент. От 2018 г. е ръководител на сектор „АФАС“. Общият стаж по специалността в НСА „Васил Левски“ на В. Александрова е 10 години. Научните интереси на кандидатката са свързани с дългогодишната ѝ работа (над десет години) като треньор по плуване на деца, младежи и възрастни с различни видове увреждания. В работата ѝ са засегнати актуални теми, както от научната област Адаптирана физическа активност (АФА), така и от сферата на адаптираното, лечебното плуване, и други дейности за хора с увреждания във водна среда.

Гл. асистент Александрова развива широка обществено значима дейност. Повече от десет години провежда занимания по адаптирано плуване с деца и младежи с увреждания. Първоначално е треньор в СК „АФАС - НСА“, а по-късно създава СК „Адаптирани спортове“, на който е председател. За своята дейност е удостоявана с множество призове, като през 2018 г. получава награда „Златна ябълка“ за принос към благосъстоянието на децата в България в категория „Герой на децата“. Александрова е активен доброволец в Спешъл Олимпикс България, където активно участва като треньор и организатор на спортни събития.

Конкурсни материали

За участието си в конкурса за „доцент“, гл. ас. Величка Александрова, представя общо 17 свои научни труда – 1 монография (100 точки); 2 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (120 точки) и 14 публикации и доклади в нереферирани издания с научно рецензиране (292,5 точки). От тях 7 публикации са на английски език и 9 са на български език, 9 са самостоятелни и 7 са в съавторство. Общият брой точки по показател Г от 5 до 9 е 412,5, което надвишава изисквания минимум от 290 точки. Гл. ас. В. Александрова е представила справка за 10 цитирания с общ брой 95 точки, при минимално изискване от 50 точки. Две цитирания са в научни издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни. По показател Е са представени и придружени със съответните документи участия в 8 проекта: два от проектите са международни – по програма Еразъм+ и Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, четири проекта са национални. Отговарящи на изискванията са шест проекта с общ брой 100 точки. По показател Е също така е представена служебна бележка за осъществено научно ръководство на 1 студент в ОКС „Бакалавър“ и на 8 студенти в ОКС „Магистър“, съответстващи на 180 точки. Общият брой точки, формирани по показател Е са 280 при минимално изисквани 100 точки. В допълнителните материали са приложени 25 броя сертификати, грамоти и служебни бележки за участия в конференции, семинари, обучения и доброволчески дейности в спортни събития за хора с увреждания. Представените за участие в конкурса материали от кандидатката напълно удовлетворяват изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника на НСА „Васил Левски“ по отношение на наукометричните данни по всеки отделен показател, като при показатели Г, Д и Е, кандидатката значително надвишава минималните изисквания.

Оценка на научната продукция

В тематично отношение трудовете на В. Александрова са изцяло по тематиката на обявения конкурс. Те са ориентирани основно в предметната област на АФА, като логично доминира проблематиката, свързана с адаптираното плуване. Научните изследвания при адаптираното плуване са в две основни направления – методическата осигуреност и установяване на ефекта от прилагането на специализирани програми върху различни целеви групи.

Изследваните популационни групи могат да бъдат обособени на три подгрупи. Първата е съставена основно от деца с интелектуални затруднения, като доминиращи са тези с нарушения от аутистичния спектър, вкл. синдром на Аспергер, деца със синдром на Даун, с нарушено зрение и с церебрална парализа. Втората подгрупа в научните трудове на кандидатката се формира от деца и младежи с гръбначни изкривявания, а трета - от деца и възрастни жени с наднормено тегло.

Най-честият обект на изследване са физическата дееспособност, психоемоционално състояние, физическата активност и здравето. Положителното влияние на водната среда върху функциите на човешкото тяло и движението в тази среда са познати от хилядолетия на човечеството. И въпреки, че прилагането на различни адаптирани аква програми е обект на многобройни изследвания по света, систематично литературно проучване сочи, че има значителна липса на научно обосновани проучвания, оценяващи специфичните ефекти от водните интервенции при хора с различни увреждания. Гл. ас. Александрова е насочила научните си търсения към производство на доказателства в тази област. Децата със синдром на Даун са предизвикателство за всяко едно научно изследване и логично заемат централно място в трудовете на кандидатката. Тя изследва 10 момчета със синдром на Даун на възраст 10-12 години, неумеещи да плуват. В резултат установява положителни промени във физическото

развитие, физическата дееспособност и психоемоционалния статус на тези деца под влияние на специфичните средства на адаптираното плуване (Aleksandrova, 2017).

Поради значителният ръст в разпространението на състоянията от аутистичния спектър, включително синдрома на Аспергер, изследванията, насочени към тази целева група могат да се характеризират с висока социална значимост.

Александрова (2019) представя научно изследване на възможностите за целенасочено въздействие със средствата на акваактивностите и плуване, като фактор за положително влияние върху физическата дееспособност, когнитивните умения, комуникативните възможности, психоемоционалното състояние и социалната адаптация на 8 момчета на възраст 10-12 години със синдром на Аспергер. В резултатите са установени значими положителни промени в два от изследваните параметри - функционалните възможности и двигателните способности. Въздействието на адаптираното плуване е изследвано и при осем деца (5-6 години) с детска церебрална парализа (Александрова, 2012). Получените резултати демонстрират положителна промяна при показателите физическа дееспособност и функционално състояние. Авторските данни за влиянието на адаптираното плуване при различни групи от деца с увреждания върху физическата дееспособност могат да бъдат определени като значим принос към съществуващите изследвания в тази област. Лимитиращ фактор за достоверността е липсата на контролна група, но това в никакъв случай не омаловажава стойността на резултатите. Извършените научни изследвания от автора потвърждават резултатите от други обзорни международни публикации.

Чрез средствата на адаптирано плуване, според Александрова се наблюдават подобрения в двигателната ефективност, здравето и психоемоционално състояние и при децата със зрителни затруднения

(Aleksandrova, 2021). Изследвани са 10 момичета на възраст 12 години, които са неумеещи да плуват. Направените заключения от автора, свързани с ефекта върху здравето предлагат потенциал за развитие, като се адресират конкретните детерминанти на здравето. Стойността на изследването се потвърждава от факта, че е публикувано в престижно международно научно списание с импакт фактор 0.692.

При друго изследване на 12 ученици със зрителни затруднения на възраст 8-10 години (Mavrudieva § Aleksandrova, 2014) също се наблюдава положителна промяна при осем показатели за физическа дееспособност в следствие прилагане на методика за адаптирано физическо възпитание. Подобряване на показателите за физическа дееспособност са установени и при 10 момчета с леки интелектуални затруднения на възраст 14-15 години, в резултат на приложена програма в уроците по физическо възпитание при ученици със специални образователни потребности (Александрова, 2019). Въз основа на подобрената дееспособност, авторката прави от една страна заключение за благоприятното влияние на приложената програма върху физическото и психоемоционално състояние на учениците от целевата група. От друга страна по-скоро изказва твърдение, че е подпомогната и тяхната социална интеграция, тъй като за това не са представени доказателства.

АФА има силата да приобщава. Доказателство за това откриваме в изследването на Александрова (Dimitrova § Aleksandrova, 2017), проведено сред родители, ресурсни учители и деца. Разгледано е специалното място на АФА за ускоряване на социалната интеграция, както и специфичната и роля за борба с предразсъдъците и наложените с времето стереотипи към хората с увреждания, осмислянето на фундаменталното право за достъп до спорт, разширяването на социалните контакти и създаването на общност. В тази тематична област е и публикацията (Goranova, Nikolova, Delizisis § Aleksandrova, 2012) , където е направен опит да се разкрият възможностите

на дневен център за социализация на деца с увреждания, като към дневният режим се включват занимания по АФА. В следствие на приложената програма са се подобрили двигателните умения на изследваните лица, което според авторския колектив би допринесло за тяхното социално приобщаване.

Интересен акцент към публикационната дейност добавя изследването на Александрова (2013), проведено в град Измит, Турция за влиянието на пързаянето с кьнки на лед върху физическата дееспособност на 5 момчета с аутизъм (9-10 годишни). В частта на представените резултати е допусната техническа грешка, но имам основание да прима резултатите демонстриращи положителна промяна при показателите за физическата дееспособност.

В самостоятелна подгрупа може да обединим публикациите свързани с изследвания върху контрола на социалнозначими проблеми свързани със здравето, като наднорменото тегло и гръбначните изкривявания. При три публикации, свързани с гръбначните изкривявания е изследвано влиянието на АФА, аквагимнастиката и адаптираното плуване при деца. И в трите изследвания са представени доказателства за по-добри резултати при експерименталните групи, където интервенцията е осъществена във водна среда. Положителното влияние на аквагимнастиката върху контрола на телесното тегло е демонстрирано от получените резултати в две отделни изследвания при деца (Aleksandrova, Bahchevanski & Kornatovska, 2017) и едно при жени на средна възраст (Александрова, 2017). При жените експерименталната група бележи по добри резултати, което е доказателство за ефективността на авторската методика по аквагимнастика. При децата се отчитат подобни резултати – отново, експерименталната група, която е включена в аквагимнастика дава по-добри резултати в признаци за физическа дееспособност и намаляване на телесното тегло. С оглед на това, че Световната здравна организация определя наднорменото тегло и

затлъстяването като глобална епидемия, имам основание да оценя тези публикации като социално значими. Висока добавена стойност към научните трудове се прибавя от съвместната изследователска работа на Александрова с колеги от други държави.

Експертизата на гл. ас. Александрова в областта на плуването е отразена в публикацията „Анализ и перспективи за актуализиране на учебните програми по физическо възпитание и спорт (плуване) в българското общообразователно училище“. Направена е експертна оценка на учебно-програмното съдържание в трите степени на образователната система, което е безспорен принос към обучението по плуване за ученици от III клас.

Към широкия диапазон от научни интереси на кандидатката се включва и ветроходния спорт (Бахчевански, Александрова, 2016). Авторският колектив изследва ефективността на единната програма за подготовка на ветроходци на възраст 16-18 години. Търсят се начини за обективизиране на показателите, характеризиращи ефективността на тренировъчния процес по ветроходство. Извеждат се актуални препоръки за оптимизиране на показателите за физическо развитие и функционалното състояние.

Монографията „Адаптирано плуване за деца с увреждания“ София, 2021. 187 стр., ISBN 978-954-718-659-0, е своеобразно пилотно ръководство за адаптирано плуване при деца с различни видове увреждания. То разглежда подробно медико–биологичните аспекти, категоризиращи уврежданията в три самостоятелни групи; физиологичното въздействие на водната среда върху детския организъм и особеностите настъпващи във всички органи и системи под влиянието на плуването; спецификите на съвременното адаптирано плуване и примери от добри практики. Най-важният принос за практиката са предложените методически указания под формата на примерни програми за начално обучение по плуване при

обучаеми с различни видове увреждания. Монографичният труд на гл. ас. Александрова отразява дългогодишният ѝ практически опит като треньор по плуване на деца и младежи с увреждания, както и натрупания научно-изследователски потенциал, което гарантира качествата на хабилитационния труд.

Публикациите на гл. ас. Величка Александрова са с висока приложна насоченост в областта на адаптираното плуване, което оценявам като най-значим принос.

В допълнение към трудовете е представено електронно издание на учебник по Адаптирана физическа активност и спорт (2019). ISBN 978-954-718-572-2, създаден от авторски колектив, в който Александрова е водещ автор.

Приносните елементи от цялостната научна работа могат да бъдат обобщени до следното:

1. Предложена и апробирана в практиката е авторската методологична концепция за адаптирано плуване съобразена със съвременните тенденции в комплексния подход спрямо човешката функционалност.
2. Монографията е надграждащ опит за стандартизиране спецификата, дозировката, интензивността и условията на средата включени в авторската методика по адаптирано плуване за деца с увреждания.
3. Систематизирани, обобщени, дефинирани и прецизирани са основните термини в областта на адаптираната физическа активност и спорт, което е важно условие за понятийно единство, премахващо разноточност при определяне същността и съдържанието на понятията, термините и думите, както е и предпоставка за развитие и разпространяване на добрите практики по АФАС.

Гл. ас. Величка Александрова е водещ преподавател по учебната дисциплина „Адаптирана физическа активност“ и водещ преподавател по

спортна специалност АФАС в ОКС „Бакалавър“, преподавател в магистърска програма АФАС и магистърска програма „Адаптиран спорт и приобщаващо образование“. Преподава и в редица програми към Центъра за следдипломна квалификация на НСА. Под нещото ѝ ръководство, успешно са защитили дипломни работи девет студенти – един бакалавър и осем магистри. Участието ѝ в проекти е мащабно и с висока значимост. Гл. ас. Александрова е признат и високо уважаван експерт на общинско и национално ниво, както и в съседните ни държави – Гърция, Турция и Сърбия. Атестаия за това са многобройните признания, както и нейните медийни изяви.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гл. ас. Величка Александрова е утвърден специалист в областта на адаптираната физическа активност с тясна специализация в направление на адаптираното плуване. Ползва се с авторитет сред академичната общност. Практическата ѝ дейност буди единствено респект. Със своите научни разработки и постигнати резултати дава своят съществен принос към относително новата област на спортната наука – адаптираната физическа активност. Научните резултати намират отражение и цитиране в други национални научни изследвания. Тематиката на публикациите е в пълно съответствие с тематиката на обявения конкурс. Представените наукометрични данни напълно удовлетворяват изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника на НСА „Васил Левски“.

Не са постъпили сигнали за плагиатство и не е установено такова.

Всичко казано до тук ми дава основание с убеденост в педагогическите и научните достойнства, както и в личните качества на Величка Александрова – главен асистент в катедра „Водни спортове“, сектор „Адаптирана физическа активност“ при НСА „Васил Левски“ да

предложа на Уважаемите членове на Научното жури да бъде избрана за „доцент“ в професионално направление 7.6 Спорт, специалност „Спорт“ (Адаптирана физическа активност и спорт).

София, 1.08.2021

Рецензент:

(Доц. Стефка Джобова, доктор)

REVIEW
of the scientific production and professional development
of Assistant Professor Velichka Pavlova Alexandrova, PhD,
submitted for participation in a rival for the academic position of
"Associate Professor", in professional field 7.6. Sports, specialty Sports /
Adapted physical activity and sports /.

Reviewer - Assoc. Prof. Stefka Djobova, PhD, NSA "V. Levski Sofia.

The academic rival for "associate professor" in the professional field 7.6. Sports, specialty "Sports" (Adapted physical activity and sports) was announced by the National Sports Academy (NSA) "Vassil Levski" in the State Gazette, No. 26 of 30.03.2021, p. 95., for the needs of the department " Water Sports", in accordance with the Law for development of the academic staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its application, as well as the Regulations of the NSA. In this academic rival participates one candidate - Assistant Professor Velichka Alexandrova, PhD.

General information about the candidate

Assistant professor Velichka Alexandrova, PhD was born in 1971 in the town of Velingrad. She completed her bachelor's degree in 1994 at the VIF "Georgi Dimitrov" with the qualification "Swimming Coach" and "Physical Education Teacher". In 1998 she expanded her professional skills by acquiring the professional qualification "Kinesitherapist". She received her Master's degree in 2010 in the Master's Program "Adapted Physical Activity and Sports" (AFAS), at the Department of Water Sports at the National Sports Academy "Vassil Levski". In 2011 she defended her dissertation on "Study of the impact of swimming in 9-10-year-old students with spinal deformities - scoliosis first degree" under the scientific supervision of Prof. Maya Nikolova, PhD. She

acquired the educational and scientific degree "Doctor" in scientific specialty 05.07.05 Theory and methodology of physical education and sports training (incl. Methodology of remedial physical culture).

Velichka Alexandrova, PhD started her professional path as a swimming coach and physiotherapist. Her employment in NSA started in 2011, with her appointment as an assistant at the Department of Water Sports, Sector "Adapted Physical Activity and Sports ". Her academic development continues with an excellent performance in a rival for the position of "chief assistant" in the same field. From 2014 to the present, the candidate holds this academic position. Since 2018 she has been the head of the AFAS sector. Her specialized working experience in the NSA is 10 years. The research interests of the candidate are related to her long-term work (over ten years) as a swimming coach for children, youth and adults with various types of disabilities. Her work covers current topics, both in the field of Adapted Physical Activity (AFA) and in the field of adapted, therapeutic swimming, and other activities for people with disabilities in the aquatic environment.

Velichka Alexandrova is participating in a wide range of socially significant activities. For more than ten years she has been conducting classes in adapted swimming with children and young people with disabilities. Initially, she was a coach at the AFAS-NSA Sports Club, and later she created the "Adapted Sports" Sport Club, where she is a president. For her work she was awarded many prizes, and in 2018 she received the Golden Apple Award for contribution to the well-being of children in Bulgaria in the category "Hero of Children". Alexandrova is an active volunteer in Special Olympics Bulgaria, where she actively participates as a coach and organizer of sports events.

Materials for the academic rival

For her participation in the competition for "Associate Professor", Assistant Professor Velichka Alexandrova, presents a total of 17 scientific papers - 1

monography (100 points); 2 publications in scientific journals, referenced and indexed in the internationally recognised databases with scientific information (120 points) and 14 publications and reports in non-indexed journals with scientific review (292.5 points). Of these, 7 publications are in English and 9 are in Bulgarian language, 9 are single-authored and 7 are co-authored. The total number of points on indicator D from 5 to 9 is 412.5, which exceeds the required minimum of 290 points. Assistant Professor V. Alexandrova presented a reference for 10 citations with a total of 95 points, with a minimum requirement of 50 points. Two citations are in scientific journals, which are referenced and indexed in internationally recognized databases. According to indicator E, she presented participation in 8 projects, which are accompanied by the respective documents: two of the projects are international - under the Erasmus + program and the Financial Mechanism of the European Economic Area, four projects are national. Eligible are six projects with a total of 100 points. Indicator E also includes an official note for the scientific guidance of 1 student in the Bachelor's degree and 8 students in the Master's degree programs, corresponding to 180 points. The total number of points formed by indicator E is 280 with a minimum required of 100 points. The additional materials include 25 certificates, diplomas and official notes for participation in conferences, seminars, trainings and volunteer activities in sports events for people with disabilities. The materials submitted for participation in the rival by the candidate fully meet the requirements of LDASRB, the Rules for its application and the Rules of NSA "Vassil Levski" regarding the sciento-metric data for each indicator, as for indicators D, E and E, the candidate significantly exceeds the minimum requirements.

Review of the scientific production

In terms of themes, the work of V. Alexandrova is entirely on the topic of the announced rival. Publications are oriented mainly in the subject area of APA, logically dominating the issues related to adapted swimming. The research in

adapted swimming could be observed in two main directions - the methodological provision and evaluating the effect of the application of specialized programs on different target groups.

The studied population groups can be divided into three subgroups. The first one is composed mainly of children with intellectual disabilities, where persons with autism spectrum disorders are dominating, incl. Asperger's syndrome, children with Down's syndrome, children with visual disorders and persons with cerebral palsy. The second subgroup in the scientific works of the candidate is formed by children and young people with spinal deformities, and the third one - by children and elderly women who are overweight.

The most common subjects in her studies are physical capacity, psycho-emotional state, physical activity and health.

The positive influence of the aquatic environment on the functions of the human body and the movement in this environment have been known for thousands of years. Although the implementation of various adapted aqua programs has been the subject of numerous studies around the world, a systematic literature study shows that there is a significant lack of scientifically based studies assessing the specific effects of water interventions on people with disabilities. Assistant Professor Alexandrova has focused her research on the production of evidence in this area. Children with Down syndrome are a challenge for any scientific research and logically occupy a central place in the works of the candidate. She studied 10 boys with Down syndrome aged 10-12 years who could not swim. As a result, she found positive changes in the physical development, physical capacity and psycho-emotional status of these children under the influence of adapted swimming (Aleksandrova, 2017).

Due to the significant increase in the prevalence of autism spectrum disorders, including Asperger's syndrome, research focused on this target group can be characterized by great social significance.

Alexandrova (2019) presents a scientific study of the possibilities for systematic impact through application of aqua activity and swimming, as a factor for a positive impact on physical capacity, cognitive skills, communication skills, psycho-emotional state and social adaptation of 8 boys aged 10-12 years with Asperger syndrome. The results revealed significant positive changes in two of the observed parameters - functional capabilities and motor abilities. The impact of adapted swimming has also been studied in eight children (5-6 years) with cerebral palsy (Alexandrova, 2012). The obtained results demonstrate a positive change in the indicators of physical capacity and functional condition. The author's data on the adapted swimming influence on physical capacity among different groups of children with disabilities can be defined as a significant contribution to existing research in this field. A limiting factor for the reliability is the lack of a control group, but this in no way diminishes the value of the results. The research carried out by the author confirms the results of other international review publications.

According to Alexandrova, improvements in motor efficiency, health and psycho-emotional state are also observed in children with visual impairments following their participation in adapted swimming program (Aleksandrova, 2021). Ten 12-year-old girls who were unable to swim were studied. The conclusions made by the author related to the effect on health offer potential for development by addressing the specific determinants of health. The value of the study is confirmed by the fact that it was published in a prestigious international scientific journal with an impact factor of 0.692.

In another study of 12 students with visual impairments aged 8-10 years (Mavrudieva & Aleksandrova, 2014), a positive change was also observed in eight indicators of physical capacity due to the application of a methodology for adapted physical education. Improvement of the indicators for physical capacity has been established in 10 boys with mild intellectual disabilities aged 14-15 years, as a result of an innovative applied program during the lessons of physical

education for students with special educational needs (Alexandrova, 2019). Based on the improved capacity, in one hand the author makes a conclusion about the beneficial effect of the applied program on the physical and psycho-emotional state of the students from the target group. On the other hand, it is rather claimed that their social integration has also been supported, as no evidence has been provided.

It is proven that APA has the power to include. Evidence to support this notion are provided in the study of Alexandrova (Dimitrova & Alexandrova, 2017). It is conducted among parents, resource teachers and children. The special place of APA for accelerating social integration is considered, as well as its specific role in combating prejudices and stereotypes imposed on people with disabilities, understanding the fundamental right to access sports, expanding social contacts and creating a community. Another publication (Goranova, Nikolova, Delizisis & Aleksandrova, 2012) is also in this thematic area, where an attempt was made to reveal the possibilities of a day center for socialization of children with disabilities, including APA classes in the daily routine. As a result of the applied program, the motor skills of the respondents have improved, which according to the author's team would contribute to their social inclusion.

An interesting emphasis to the publication activity is added by the study of Alexandrova (2013), conducted in the city of Izmit, Turkey on the influence of ice skating on the physical capacity of 5 boys with autism (9-10 years old). In the part of the presented results a technical error appears, but I have reason to accept that part of the results demonstrating a positive change in the indicators of physical capacity.

In a separate subgroup we can place publications related to research on the control and management of socially significant health problems, such as overweight and spinal deformities. In three publications related to spinal deformities, the influence of APA, aqua gymnastics and adapted swimming in children was studied. In all three studies, evidence were presented for improved

results in the experimental groups, where the intervention was performed in an aquatic environment. The positive effect of aqua gymnastics on weight control was demonstrated by the results obtained in two separate studies in children (Aleksandrova, Bahchevanski & Kornatovska, 2017) and one in middle-aged women (Alexandrova, 2017). In women, the experimental group scores better, which is proof of the effectiveness of the author's methodology in aqua gymnastics. Similar results are reported in children - again, the experimental group, which is involved in aqua gymnastics, gives better results in parameters of physical capacity and weight loss. Given the fact that the World Health Organization defines overweight and obesity as a global epidemic, I have reason to rate these publications as socially significant. High added value to the scientific works is supplemented by the joint research work of Alexandrova with colleagues from other countries.

The expertise of Assistant Professor Alexandrova in the field of swimming is reflected in the publication "Analysis and prospects for updating the curricula in physical education and sports (swimming) in the Bulgarian schools." An expert assessment of the curriculum content in the three levels of the educational system has been made, which is an indisputable contribution to the teaching of swimming for third grade students.

The wide range of scientific interests of the candidate includes sailing (Bahchevanski, Alexandrova, 2016). The author's team studies the effectiveness of the unified program for training sailors aged 16-18 years. Ways are being sought to objectify the indicators characterizing the effectiveness of the sailing training process. Current recommendations for optimizing the indicators of physical development and functional condition are presented.

The monography "Adapted swimming for children with disabilities" Sofia, 2021. 187 pages, ISBN 978-954-718-659-0, is a kind of pilot guide for adapted swimming for children with different types of disabilities. It examines in detail the medico-biological aspects, categorizing the disabilities into three separate

groups; the physiological impact of the aquatic environment on the child's body and the peculiarities occurring in all organs and systems under the influence of swimming; the specifics of modern adapted swimming and examples of good practices. The most important contribution to the practice are the proposed methodological guidelines in the form of sample programs for initial swimming training for students with different types of disabilities. The monographic work of Assistant Professor Alexandrova reflects her many years of practical experience as a swimming coach for children and young people with disabilities, as well as the accumulated research potential, which guarantees the qualities of the habilitation work.

The publications of Assistant Professor Velichka Alexandrova have a high practical orientation in the field of adapted swimming, which I consider to be the most significant contribution.

In addition to the works, an electronic edition of a textbook on Adapted Physical Activity and Sports (2019) is presented. ISBN 978-954-718-572-2, created by an authors team in which Alexandrova is a leading author.

The contributing elements of the overall scientific work can be summarized as follows:

1. Proposed and tested in practice is the author's methodological concept for adapted swimming in accordance with modern trends in a comprehensive approach to human functionality.
2. The monograph is a constructive attempt to standardize the specifics, dosage, intensity and environmental conditions included in the author's methodology for adapted swimming for children with disabilities.
3. Systematized, summarized, defined and specified are the main terms in the field of adapted physical activity and sports, which is an important condition for conceptual unity, eliminating ambiguity in defining the essence and content of concepts, terms and words, as well as a prerequisite for development and dissemination of good practices under APA and sport.

Assistant Professor Velichka Alexandrova is a leading lecturer in the discipline "Adapted Physical Activity" and a leading lecturer in sports specialisation APA and Sports at the Bachelor's Degree, a lecturer in the master's program APA and Sports and the master's program "Adapted Sports and Inclusive Education". She also teaches in a number of programs at the NSA Postgraduate Qualification Center. Under her expert guidance, nine students have successfully defended their dissertations - one Bachelor and eight Masters. Her participation in projects is large-scale and of high importance. Alexandrova is a recognized and highly respected expert at the municipal and national level, as well as in our neighboring countries - Greece, Turkey and Serbia. Certification for this are the numerous recognitions and prizes, as well as her media appearances.

FINAL STATEMENT

Assistant Professor Velichka Alexandrova is an established specialist in the field of adapted physical activity with a professional specialization in the field of adapted swimming. She enjoys respect among the academic community. Her practical work arouses only admiration. With her scientific developments and achieved results she gives her significant contribution to the relatively new field of sports science - adapted physical activity. Scientific results are reflected and cited in other national research. The topic of the publications is in full accordance with the topic of the announced rival. The presented sciento-metric data fully satisfy the requirements of the Law for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its application and the Regulations of the NSA "Vassil Levski".

No reports of plagiarism have been reported and no such cases have been identified.

Everything written so far gives me a reason to believe in the pedagogical and scientific merits, as well as in the personal qualities of Velichka Alexandrova – Assistant professor in the Department of Water Sports, Sector "Adapted

Physical Activity" at NSA "Vassil Levski". I would like to propose to the Respected Members of the Scientific Jury, Alexandrova to be selected as an "Associate Professor" in the professional field 7.6 Sports, specialty "Sports" (Adapted physical activity and sports).

Sofia, 1.08.2021

Reviewer:

(Assoc. prof. Stefka Djobova, PhD)